

Äp

Teet Reier
teet.reier@aripaev.ee

Aeg-ajalt on tee mind ikka Hallistest läbi viinud. Nii oligi kuhugi mälusoppidesse salvestunud pilt ühest nukralt seisvast majast teeäär- ses pargis. Hall, üksik ja lagunev. Et tegu on mingi mõisahoonega, selles ma eriti ei kahelnudki.

Seda suurem oli üllatus, kui leidsin sama hoone Eesti Vabaõhumuuseumi teadus- direktor Heiki Pärdi koostatud raamatust “Eesti talu- häärberid”.

Tõepoolest, tegemist on ilmselt ühe suurema maa- häärberiga, mille eelmise sa- jandi alguses väidetavalt Läti päritolu ehitusmeestel laskis ehitada Pärnu linakaupmees Voldemar Mathisen.

Lisaks majale kerkisid hoonetekompleksi maaki- vist aidad, ilmselt ikka sel- leks, et kohapealt kokkuoste- tavat lina hoiustada. Suurim ait kannab aastakivil numb- rit 1905.

Hooneid ja parki ümbrit- ses maakividest aed ja hoovi pääses uhkete metallvärava- te vahelt. Tõsi viimaste maaki- vist postid on ilmselt nõu- kogude ajal asendunud sili- kaattellistega.

Kui linahinnad esimese maailmasõja eel langesid, rändas häärber aastal 1912 Peeter Puki valdusesse. Sel- le perekonna kätte jäigi hoo- ne neljakümne aasta- te lõpuni, siis sai hoonest kohaliku masina- traktorijaa-

ma kontor, hiljem sovhoosi- keskus. Pärast riigimajandi kadumist jäi hoone tühjaks, hakkas lagunema ja oleks läi- nud ilmselt lõpuks kõige kadu- duva teed nagu nii mitmed- ki meie mõisa- või taluhäär- berid.

Halvimast päästis hoone müük erakätesse

Nii oligi mu üllatus suur, kui tänava varakevadel jällegi Hallistesse juhtusin ja mälu- pildis kinnistunud halli häär- beri asemel värskelt renovee- ritud hoonet silmasin.

Maja uuestisünni loos ai- tab selgusele jõuda majaoma- niku esindaja Marina Ves- kilt. “Kuigi plaanitud oli lõ- petada hoone renoveerimi- ne eelmisel sügisel, venisid ehitustööd nagu ikka. Nii jõudsimegi töödega lõpule alles tänava jaanuaris,” rää- gib Veskilt.

Tema sõnul oli hoone en- ne renoveerimist kehvast sei- sus: “Üks hoonetiib oli tules kannatada saanud, torn praktiliselt lagunenu- d, see tuligi põhimõtteliselt lam- mutada ja uuesti ehitada. Aga hea, et hoone üldse alleski oli,” nendib ta.

Hoone kunagisest sisustu- sest polnud tema sõnul alles enam midagi. Samuti polnud vähimatki ettekujutust taas- tajatel sellest, milline võis si- sekujundus ja ruumide pai- gutus algselt välja näha.

“Siin saime abi taluhäär- berite uurijalt Heiki Pärdilt. Tema oli see, kes juhatas kät- te ligiduses asuva vana talu- maja, mis pärineb ilmselt sa-

► Mulgi häärberi interjöörü taastajail polnud töö alguses aimu- gi, milline nägi välja originaal, ent tulemus on vaeva väärt.

Sadolini värrikeskus

Tallinn Forelli 10, Peterburi tee 52a
Tartu Ringtee 4; Pärnu Papiniidu 19
www.varrikeskus.ee

Äp MIS ON MIS

Mulgi häärber

- kunagine linakaupmehe maja Viljandimaal, Hallistes
- valminud XX sajandi algu- ses, lisaks arvukalt maaki- vist ja tellistest kõrvalhoo- neid, suur park
- elamispinda 346 m²
- kogupinda u 500 m²

Äp HEA LAHENDUS

- ehedalt juugendlikud vä- lisdetailid
- uhke torn kahe majatiiva ühenduskohas
- huvitavad aknalahendu- sed ja puitpits välisfassaadil
- kahe poolega massiivne välisuks
- juugendlikult sisustatud ja kaunistatud saal
- loomanahkadele vormitud lambirosetid

► Seinä müüritud ammuste aegade hõnguga tellised.